

Remonstrantse Gemeente Rotterdam

3-5 juli 2020

Voorgangers: Dr. Tjaard Barnard en dr. Koen Holtzapffel
Organist: Jos van der Kooy

Inleidend orgelspel: improvisatie op Psalm 84

Hoe brand ik van genegenheên om 's HEEREN voorhof in te treên...

Welkom door lid van de kerkenraad

Votum en Groet

Onze hulp is ook vandaag in de naam van de levende God
Die hemel en aarde omvat houdt
Die trouw houdt tot in eeuwigheid
En nimmer laat varen het werk dat zijn hand begon.

Zijn genade en zijn vrede,
Zijn liefde en zijn licht
Zij en blijve met u allen.
Amen.

Orgelspel: Antwoordlied Tot u, Heer, is ons hart gericht

Inleidende bijbellezing: uit Psalm 122

Ik was heel blij toen mijn vrienden mij vroegen:
Ga je mee naar het huis van de Heer?
En nu staan we echt in Jeruzalem,
Binnen de muren van de stad (...)
Bid om vrede en rust voor Jeruzalem,
Voor mensen die houden van deze stad.
Laat er vrede zijn in de stad, laat er rust zijn binnen deze muren.

Verootmoediging

Hier zijn we God, terug van weggeweest. Na lange tijd weer in dit huis, fysiek aanwezig of thuis de dienst meebelevend. Hier zijn we God voor uw aangezicht. Er is veel gebeurd de afgelopen maanden. Er is angst geweest en eenzaamheid die zeker nog niet voorbij zijn. Er is heldhaftig gestreden tegen het virus, wereldwijd, en dat gevecht is nog niet gewonnen. Er is verdriet. Al die gevoelens en ervaringen nemen we mee naar dit huis. Daarom ook vormen we een geloofsgemeenschap.

Maar naast angst, verdriet en strijd is er ook dankbaarheid. Voor wat we ervaren hebben aan verbondenheid en steun. Aan inzicht ook in wat er werkelijk toe doet in het leven.

En dat er te midden van alle woelingen een kracht is die ons blijvend draagt, uw geestkracht God, uw liefde. Hier zijn we God, sadder and wiser, maar we zijn er nog. Ondanks of juist: dankzij alles is het een vreugde hier weer samen te komen voor uw aangezicht. Weest u ook hier met uw liefde en geestkracht in ons midden.

Amen

Bijbellezing: Psalm 118: 1-9

Loof de HEER, want hij is goed,
eeuwig duurt zijn trouw.

Laat Israël zeggen:

‘Eeuwig duurt zijn trouw’ –

het huis van Aäron zeggen:

‘Eeuwig duurt zijn trouw’ –

wie de HEER vreest, zeggen:

‘Eeuwig duurt zijn trouw.’

In mijn nood heb ik geroepen: ‘HEER!’

En de HEER antwoordde, hij gaf mij ruimte.

Met de HEER aan mijn zijde heb ik niets te vrezen,
wat kunnen mensen mij doen?

Met de HEER, mijn helper, aan mijn zijde,
kijk ik op mijn haters neer.

Beter te schuilen bij de HEER

dan te vertrouwen op mensen.

Beter te schuilen bij de HEER

dan te vertrouwen op mannen met macht.

Orgel improvisatie

Preek: Hij gaf ons ruimte (Psalm 118: 5)

Ruimte, zo is de afgelopen drie maanden gebleken, is een bijzonder begrip.

Ruimte is het, of eigenlijk de beperking daarvan, die we onszelf hebben opgelegd in de anderhalvemeter-samenleving. Ruimte is het, die we kregen in de tijd, doordat we veel dingen niet meer konden doen, waar we normaal gesproken tijd voor vrijmaken. Overigens geldt dat natuurlijk niet voor al die werkers in de zorg. Zij hebben meer gewerkt dan ooit. En juist om aan hen nu ruimte te geven, is het verstandig als we ons proberen te houden aan de regels van onze nieuwe samenleving.

Vandaag zijn we weer voor het eerst als gemeente hier bijeen. Dit kerkgebouw dat velen van ons zo gemist hebben. De ruimte waar we bij elkaar komen voor inspiratie. Waar we elkaar ontmoeten als mensen die met één zelfde zoektocht bezig zijn: naar de zin van het leven, naar elkaar, naar de kracht die ons draagt. Naar degene die we, omdat we ook geen beter woord hebben, voor het gemak maar God noemen.

Natuurlijk: we hebben werkelijk bijzondere diensten via internet kunnen volgen. Er zijn de vele filmpjes in deze ruimte opgenomen, waarmee je als vanzelf in de sfeer van dit huis getrokken wordt. Maar toch: er weer zijn is toch wat anders. En dan is het vandaag nog zeer beholpen. Echt elkaar ontmoeten blijft toch wat magertjes op anderhalve meter. Is normaal gesproken voor het zingen de kerk uitgaan al niet ontzettend bevredigend, vandaag mag er niet eens gezongen worden.

En toch: we zijn weer bij elkaar en het voelt goed. Dit is wat een geloofsgemeenschap wil zijn. Mensen die bij elkaar komen op een bijzondere plek Koen las daarnet de woorden uit Psalm 122: de vreugde bij het optrekken naar Jeruzalem. Naar de tempel van de Heer! Een lied van mensen die inspiratie voelen bij die ruimte.

Hoe prachtig wordt dat ook weergegeven in de woorden van de 84ste psalm. Hoe lieflijk is het huis waar God bij de mensen woont. Dat is voor ons misschien de wat al te verheven taal van de bijbel. De tempel: het heilige huis in Jeruzalem waar de Heer letterlijk zou wonen. Wij zouden dat niet meer zo zeggen. Dat huis is niet heilig, omdat het de enige plek is waar je God zou kunnen ontmoeten. Alleen al onze traditie van 400 jaar geleden, met hagenpreken in de weilanden, of onder leiding van het IJsvogelken Passchier de Fijne, op het ijs, laat ons zien dat het ook anders kan.

Maar toch, wij zingen het ook vaak met de woorden van de dichter Sytze de Vries:

*De vreugde voert ons naar dit huis,
waar 't woord aan ons geschiedt.
God roept Zijn naam over ons uit
en wekt in ons het lied.*

*Dit huis van hout en steen, dat lang,
de stormen heeft doorstaan,
waar nog de wolk gebeden hangt,
van wie zijn voorgegaan.*

Hier is voor ons de plek waar we eerder samenkwamen. Waar we gedoopt hebben en waar we rouwden. Waar we belijdenis deden of waar we trouwden.

De plek die we hebben gewijd aan onze religieuze zoektocht. De plek waar iets hangt, waar onze aandacht als vanzelf wordt getrokken naar de stilte van het ontzag en het naar boven kijken. Deze ruimte waarin wij gesteld zijn.

U hoort hier de woorden van Psalm 118 bovenkomen. Een lofpsalm waarin God wordt geprezen omdat hij ons mensen heeft willen dragen. U hoorde de eerste woorden en u kon zich wanen in de oude tempel waar priesterkoren een dienst met elkaar beleefden en in vraag en antwoord elkaar toezongen. U hoort het refrein telkens terugkomen.

*Loof de HEER, want hij is goed,
eeuwig duurt zijn trouw.*

Laat Israël zeggen:

‘Eeuwig duurt zijn trouw’ –

het huis van Aäron zeggen:

‘Eeuwig duurt zijn trouw’ –

wie de HEER vreest, zeggen:

‘Eeuwig duurt zijn trouw.’

Daarna gaat de hij verder – een kritisch lezer ziet hier misschien een samenvoeging van verschillende, oudere teksten – en schrijft de psalmist over zijn bijzondere ervaring. Hoe hij klem zat en ruimte kreeg. Hoe hij tot God had gebeden en daarna ruimte voelde. Hoe hij verder kwam, door te vertrouwen op God.

*In mijn nood heb ik geroepen: ‘HEER!’
En de HEER antwoordde, hij gaf mij ruimte.*

Eigenlijk is het heel bijzonder dat dit toen zo al gezegd werd. Toen, laten we zeggen, zo’n 2500 jaar geleden was dat dus al een manier van spreken die herkenbaar was: klem zitten en ruimte krijgen. We kunnen ons er nog heel wat bij voorstellen. Uitkomst uit ellende is: ruimte zien, lucht hebben. Weer adem kunnen halen. U begrijpt dat ik deze tekst gekserend gekozen heb, om de ruimte die wij nu in dit gebouw hebben, met een knipoog te benaderen. Want ruimte hebben we vandaag zeker.

Maar misschien is het ook wel die ruimte, die geestelijke ruimte, die ons op de been heeft gehouden de afgelopen maanden. In de beperkte ruimte van de anderhalve meter, in het vastzitten in je huis – niet naar je werk, veel minder op pad gaan, geen vrienden ontmoeten – ondanks dat hebben de meesten van ons toch ruimte gevonden. Zelf was ik verbaasd over hoe mensen elkaar hebben geholpen in deze tijd van crisis.

Er zijn, in het hele land, bijna geen Remonstranten overleden aan Corona. Gekscherend constateerde een collega: Remonstranten zijn misschien altijd al goed geweest in *social distancing*, afstand houden. De grap is aardig, de ietwat zure, er achterliggende gedachte dat Remonstranten wel erg op afstand gericht zijn en een beetje hooghartig en milieubewust afstand houden, is voor mijn gevoel onwaar gebleken in deze tijden. Vanaf de eerste dag dat de crisismaatregelen bekend werden en duidelijk werd hoe eenzaam het zou worden voor bepaalde groepen gemeenteleden, kreeg ik telefoontjes en mailtje van mensen die zich afvroegen of ze wat voor een ander konden doen. Onbekenden stuurden leuke kaartjes en belden. Terwijl de fysieke ruimte vergroot werd, kwam men toch dichterbij elkaar. In een tijd waarin alles anders was, waren er veel mensen die elkaar vasthielden. Die wisten dat ze met elkaar in één ruimte – de geloofsgemeenschap – waren gesteld, waarin je elkaar kunt dragen.

Vanaf vandaag zijn er weer ‘gewone’ kerkdiensten. We ontmoeten elkaar, zij het op afstand. We komen samen om te zoeken naar wat ons ruimte geeft. Ruimte om te leven, ruimte om geïnspireerd te raken.

Ruimte is een begrip dat speelt met grenzen. Je kunt geen ruimte maken, zonder grenzen. Zonder grenzen is er geen verbondenheid en ook geen veiligheid.

Laten we, nu we weer in een nieuwe fase komen, dat vasthouden. Met elkaar een ruimte vormen waarin iedereen tot zijn recht kan komen, iedereen kan ademen, maar tegelijkertijd laten we elkaar die beschutting bij elkaar geven, waarin we elkaar niet loslaten.

En dat is misschien ook wel de essentie van ons menselijke bestaan. Wij geloven in een God die ons ruimte, tijd en vrijheid gegeven heeft. Ruimte om te zoeken, tijd om gevonden te worden. Een God die ons in de vrijheid stelt en niet vasthoudt aan moralistische regeltjes en gedoe, maar die ons draagt als we dreigen te vallen.

Dat hebben we de afgelopen maanden mogen ervaren. Laten we dat gevoel blijven vasthouden. De Eeuwige heeft mij geantwoord en Hij gaf mij ruimte. Amen.

Orgel improvisatie

Herdenking overledenen

Dan noem ik u de namen van diegenen die ons de afgelopen vier maanden ontvielen:

- Cornelis Korsten, 92 jaar, vriend van de Gemeente,
- Gerarda Helena Bakker-Lieuwen, 88 jaar, lid van de Gemeente,
- Leonard de Waal, 100 jaar, lid van de Gemeente,
- Margaretha Johanna Stigter-Bakker, 98 jaar, lid van de Gemeente,
- Ruurd Alle Fokma, 76 jaar, vriend van de Gemeente.

Wij noemen hun namen, God, in deze kring, waarvan zij deel uitmaakten, vaak gedurende heel veel jaren. Hun namen roepen dierbare herinneringen op. We zullen hen missen maar weten hen ook voor eeuwig geborgen in uw liefde. Uw liefde die nimmer vergaat, uw liefde die nimmer laat varen het werk dat uw hand begon.

Amen

Gebeden: voorbeden, stil gebed, Onze Vader (mee uitgesproken door gemeente)

God van liefde, God van alle mensen,

Er is veel geschied de afgelopen maanden, in het leven van heel veel mensen, in het leven van de wereld. Er zijn littekens, er is verdriet. Er is ook goeds om op terug te zien. Zorg- en andere helden die op hun post bleven. Betrokkenheid op elkaar. Besef dat het soms anders moet op deze aarde. Besef dat wij mogen leven in verwondering over wat ons toevalt en geschonken wordt; dat wij mogen leven in wakkerheid en verbondenheid met al wat leeft. Dat ons bestaan gedragen wordt door wat oneindig groter is dan wij kunnen bevatten.

In dat besef God bidden wij

voor de slachtoffers van de crisis;

de overledenen uit onze gemeente en hun nabestaanden

en voor wie zonder hoop en verdrietig zijn.

Ontferm u over hen, over ons God.

Help ons om te leven zonder vooroordeel, help ons om in stilte uit te spreken wat ons hart beroert.

(Tijdens het stille gebed speelt Jos heel zachtjes: Nada te turbe)

Onze Vader die in de hemel zijt,

Uw naam worde geheiligd.

Uw Koninkrijk kome,

Uw wil geschiede,

Op aarde zoals in de hemel.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.
Amen.

Orgelspel: 390 (LvdK 1973), 'k Wil U, o God, mijn dank betalen

Uitzending en zegen

Gaan wij dan van hier weer op reis, op onze levensreis.
En doen wij dat getrouw aan onze opdracht in de wereld
En in het vertrouwen, dat God in zijn liefde ons op onze reis bewaart.

Weest standvastig, onwankelbaar en te allen tijde overvloedig in het werk van
de Heer.

De genade van Jezus Christus, de Heer,
De liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest
Zij en blijve met u allen.
Amen.

Orgelspel: Prelude en Fuga in F, Johann Sebastian Bach BWV 556

Bij de uitgang vindt één collecte plaats. De opbrengst daarvan is voor de helft voor de diaconie en voor de andere helft voor de Remonstrantse Gemeente Rotterdam.

**Voor wie de dienst later meemaakt: het is mogelijk om uw bijdrage aan de collecte over te maken naar:
Remonstrantse Gemeente Rotterdam
NL23 INGB 0000 1707 14.**

Alvast dank!